

RECENZE: Ondřej Jireš a Antonín K. K. Kudláč (eds.), Pod kočičími hlavami

5. srpna 2009 | 0:05

„Město. Fenomén, který nás obklopuje, aniž bychom si ho pořádně všimli...“ tvrdí Leonard Medek v úvodu sborníku, jehož editoři si vytýčili ambiciózní cíl: sestavit knihu plnou městské fantasy, žánru u nás preferovaného jen málo autory. A byla by chyba si jí nevšimnout. Všichni zúčastnění autoři se totiž se svým úkolem vypořádali se ctí, většina z nich pak přímo výborně.

Pavel Renčín je jediným zúčastněným autorem, který se zmíněnému žánru věnuje opravdu programově, je tak logické, že sborník otevírá. **Ukolébavka pro město kryš** je šílená, jak se na Renčínovu povídku sluší a patří, přesto se ale v porovnání s invencí, kterou do svých nápadů vložili někteří další autoři, drží poměrně při zemi. Neschází ovšem typické Renčínovy atributy – především jazyk, hravý a plný obraznosti, který se již stal autorovou poznávací značkou, hrdinové, zvláštní ve své obyčejnosti, a samozřejmě město, živé a zbožštělé. A vzteklé. Alkoholik William a dívka s obrovským mečem Silvana s ním mají při své výpravě za záchranou sil, kterým Silvana slouží, plné ruce práce.

Lucie Lukačovičová nás v krátké povídce **Bůzek a stín** provede ulicemi současného Tokia, konkrétně jedním sídlištěm, a ještě konkrétněji jedním dvorkem.

Na tom si každou noc hrají děti, s nimiž není něco v pořádku... třeba to, jak se chovají jejich stíny. A když se Itoe Tenno, hrdinka povídky, do jejich hry připlete, pořádně se zapotí. Bůzek a stín je hříčkou velmi mrazivou, oplývající originálními pointou. Úspěšně také sází na pro našince nezvyklé kulturní realie.

Můj dům, můj hrad, připomíná Alexandr Kazda známou prupovídku a staví svůj text na tom, že ji bere doslova. Někdy není třeba oživlé město, stačí jeden dům. Když si pražský panelák, určený ke zbourání, vymění místo s hradem z fantasy světa a vezme s sebou své obyvatele, připraví jim nejednu horkou chvíli. Každův autorský styl je velmi úderný, akční a proti předchozím autorům značně civilizovanější. Není to na škodu, naopak to povídku ozvláštňuje. Tempo, které sborník nabral v předcházející povídce, dále rozhodně nepolevuje. Naopak, Miroslav Žamboch ještě přilévá oleje do ohně a vyvažuje svůj příspěvek na ostřích čepelí. Respektive čepeli vraha, vycházejícího z nejlepší rozparovačské tradice, v jehož stopách slídí lovec mágů (z nichž jeden se zřejmě utrlil ze řetězu) v povídce **Oběti a vrahové**. Během rozkrývání případu se čtenáři odhaluje tajemná minulost samotného vyšetřovatele, povídka se odehrává ve velmi barvitěm prostředí a patří k tomu nejlepšímu, co sborník nabízí. Jediné, co ji sráží, je poměrně lehce předvídatelný závěr.

Františka Vrbenská přináší svěží vánek, který uklidní rozpálené tváře – **Hra na tiché léto** je tklivá a melancholická, většinou smutná, ale určitě nádherná. Vypráví příběh umírajícího města uprostřed džungle, města, které ztratilo veškerou pozornost svých obyvatel a zůstalo samo. Vypráví příběh mladíka, který se to pokusí změnit tím, že se ujme zvláštní věčně těhotné dívky, která se, stejná jako nyní, objevovala na fotografiích už v době, kdy město zakládali první osadníci...

V **Druhé protisměrné** Filipa Gotfrieda má poprvé hlavní roli Praha. V příběhu, který nese hlavně hodně originální nápad, se dozvíme, že ta druhá tramvaj se stejným číslem, co projela v protisměru, zatímco ta vaše stále ne a ne přijet, je sice kouzelná, ale nastoupit do ní se rozhodně nevyplatí...

Všude je voda, Petra Neomillnerová a další z vrcholů sborníku, pro mě osobně velmi milé překvapení. Povídka je prostá pro autorku typické sexuální brutality, což je jen dobře, neboť ústřední dvojici tvoří mladinká dívka a prastarý muž. Ti jsou šamany ovládajícími živly ve městě, jehož byrokratický aparát jim podobné sežvýkal a vyplivl a jehož obyvatelé je pro jejich jinakost degradovali na jednu z nejnižších forem života. Po incidentu, jehož aktéry se stanou, jim po krku jdou i vlastní druhové a jim nezbyvá než prchat. Autorka do textu umně a nenásilně vplétá poměrně závažné otázky o lidské přirozenosti a úloze člověka ve společnosti, neopomíná ale ani dostatek akce a hrubozrné hlášky, které u jejich hrdinů nemohou chybět.

Do plné polní a víru bitev se dostaneme zpět v povídce **Ostří času** Jiřího W. Procházky. V hlavní roli se ocitá další české město – Kutná Hora, nebo jak říkají některé postavy povídky, Hory Kutné. Souboj skupiny světlých mágů proti mocnostem temnot nás totiž protáhne několika časovými úseky ve vývoji tohoto města; kvůli jeho zásobám stříbra se ho pekelníci snaží ovládnout zároveň v celé jeho historii. Ostří času má vše, co byste od Procházky čekali, tedy hlavně spoustu akce, krve a briskních poznámek na téma ženy, ne míň a možná i o něco víc.

Michal Špaček osvěžuje sborník jedinou plně humoristickou povídkou. **Bitva o Anděl** je od začátku do konce nabitá hláškami, humorem hravým, typicky českým a přitom neotřelým a i přes svou značnou délku neklopýtá a ani na chvíli nenudí. Co se stane, když se ďábel rozhodne ovládnout svět z řídičské kabinky tramvaje, vypočítavý

vlkodlak čachruje s cenami realit, Karlu Gottovi se nic z toho nelíbí a povolává do boje Blaník a věčný klikař Vosák dostane ananasový džus, si prostě musíte přečíst!

Následuje **Muž bez medových koláčků** od Martina Koláře, horor, který stávající atmosféru značně ochladí, ačkoli i jeho temnými hlubinami probleskává jiskrný humor. Kraťoučké dílko nám rychle a intenzivně přibližuje pocit muže, který musí každý den procházet absolutní temnotou v průchodu pod dálnicí, která možná skrývá víc, než by chtěl vědět. Povídka by zřejmě chtěla sázet na pointu, která je ale vyražena příliš brzy a tehdy, kdy by měla čtenáře udeřit, už nemá sílu. Nicméně své místo ve sborníku si rozhodně zaslouží.

Třetí české město hraje hlavní roli v povídce **Sto patnáct a čtvrt dne** Jaroslava Mosteckého, sice nejmenované, leč znalci moravských měst jistě snadno rozpoznatelné. Realita moderních dnů onoho města s orlojem na náměstí se zde poněkud divoce prolíná s prastarou historií Středozemě (tou ze Silmarillionu). Mě osobně na ní nejvíc zaujalo literární ztvárnění důvěrně známých uliček ve spojení s oblíbenou ságou, leč samotný nápad povídky mi přišel poměrně neučesaný a ne dost silný, nebo možná ne dost silně zpracovaný. Musel-li bych vybrat nejslabší článek sborníku, Sto patnáct a čtvrt dne si toho Černého Petra vytáhne, v konkurenci ostatních povídek ovšem se ctí.

Kdo tancoval s povětrnou vílou, nám poví Jakub D. Kočí. Vracíme se do Prahy, kde nám mýty ožívají před očima, pod rukama i nohama, zmalovaná prostitutka není tím, kým by se na první pohled zdála být, bezdomovci jsou hrdinové na výpravě do neznáma a potkat udatné parašutisty, kteří spáchali atentát na Heydricha, se rozhodně nevyplatí. Velmi barvitá a poetická povídka, stylem značně připomínající barda české městské fantasy, Pavla Renčina.

Sborník uzavírá David Bimka s povídkou **Ta, která chodí třikrát**, a měl-li zatím různorodé vrcholy v povídkách Vrbenské, Neomillnerové a Špačka, je Bimkova povídka rozhodně dalším z nich. Text vlastně téměř neoplyvá příběhem, ale to mu nebere nic z jeho síly. Jde v podstatě o rozsáhlou meditaci na téma smrt, život a podstata člověčenství, a podaří-li se vám do ní ponořit, bude to jako ponoření do hluboké temné vody, kterou se jen těžko budete prodírat na hladinu. Nebudete totiž ani chtít.

Pod kočičími hlavami je určitě jedním z nejreprezentativnějších sborníků, jaké se u nás v poslední době podařilo sestavit, nemá žádné opravdu slabé místo a i jeho nejslabší kusy jsou stále nadprůměrnými povídkami. Fenomén městské fantasy pojímá velmi ze široka, autorům byla ponechána volná ruka a na jednotlivých textech jsou jasně vidět naprosto rozdílné přístupy nejen k žánru, ale i k literární tvorbě jako takové.

Chcete-li se dozvědět, co se děje kolem vás, nad vašimi hlavami a pod vašimi nohama, když se nedíváte, nechte se zlákat. Nebudete litovat.

Hodnocení: 80 %.

Pod kočičími hlavami ([recenze](#))

Kudláč, Antonín K. K. (ed.) - Jireš, Ondřej (ed.)

Nakladatel: Triton

Obálka: Michal Ivan

Redakce: Ondřej Jireš, Jana Jůzlová

Rok vydání: 2007

Počet stran: 464

Rozměr: 145 x 210

Provedení: hardback

Cena: 329 Kč

David P. Stefanovič